

Stanowisko Zjazdu Przedstawicieli Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Wielkopolski

Z dnia 30 maja 2023 roku

W sprawie propozycji wprowadzenia regulatora w branży odpadowej

Samorządy lokalne zrzeszone w Stowarzyszeniu Gmin i Powiatów Wielkopolski, z dużym niepokojem odnoszą się do zasygnalizowanego przez Minister Środowiska i Klimatu Annę Moskwę pomysłu wprowadzenia ogólnego regulatora dla wysokości opłat za śmieci.

Znowelizowana w 2011 r. ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zapoczątkowała zupełnie nowe podejście do procesów zarządzania odpadami. Wówczas to gminy stały się właścicielami odpadów komunalnych, co spowodowało całkowite przewartościowanie sposobu myślenia o ich zagospodarowaniu. Gminy oraz ich związki rozpoczęły tworzenie lokalnych systemów, których celem była selektywna zbiórka odpadów, co miało zminimalizować składowanie i zwiększyć poziom odzyskiwanych surowców. Pomimo trafnych celów, które miały przybliżyć nas do europejskich systemów gospodarowania odpadami, możemy odnieść wrażenie, że od tego czasu znajdujemy się w stanie permanentnej nowelizacji ustawy i łatania jej niedoróbek legislacyjnych.

U podstaw nowelizacji z 2011 roku legła również zasada względnej autonomii kształtowania cen za realizację usług wywozu i zagospodarowywania odpadów. Poszczególne systemy określały stawki, opierając się o różne dane i sposoby naliczania, mając w mniejszym lub większym stopniu na uwadze rachunek ekonomiczny, jako istotny punkt odniesienia. Nie zawsze to się udawało, jednak w perspektywie JST i ich związków było ustalenie takich kwot, które pozwoliłyby utrzymać efektywność systemu, odpowiedni standard usług, a także finansową dostępność do nich.

Reprezentując jednostki samorządu lokalnego z Wielkopolski, mając już spore doświadczenie wynikające z realizacji procesów gospodarowania odpadami, poddajemy w wątpliwość potrzebę ustalania taryf lub cenników przez centralny organ decyzyjny. W naszej opinii zasada ta ograniczy autonomię JST w podejmowaniu decyzji i wypaczy podstawową zasadę reformy, zakładającą władztwo gmin nad lokalnymi odpadami. Obawiamy się, że ewentualne zatwierdzanie stawek przez państwowego regulatora, może funkcjonować podobnie jak ma się to aktualnie w kwestii ustalania stawek za usługi wodno – kanalizacyjne. Znikoma elastyczność Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, przewlekłość procedowania, a także brak reakcji na oczywisty wzrost kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw wodno – kanalizacyjnych, powodują powolne załamywanie się lokalnych systemów i podmiotów świadczących tak istotne usługi.

Zamiast cofać się do dawnych systemów ogólnych regulacji, uznając prymat zasady subsydiarności, która z powodzeniem pozwala decydować również i o tym katalogu usług lokalnych, uważamy że należy raczej powrócić do dyskusji nad poprawą efektywności systemu, który już funkcjonuje. Stworzenie nowej i przejrzystej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a także dobrego systemu kaucyjnego, to rozwiązania, które zbliżą nas do europejskich standardów od lat efektywnie wspierających procesy odzyskiwania i ograniczania składowania. Stworzenie systemu ogólnego regulatora, z pewnością spowolni te procesy, które niechybnie ugrzęzną w trybach biurokratycznych, ślepych na obiektywne i zróżnicowane lokalne uwarunkowania społeczno – ekonomiczne.

Przewodniczący Zjazdu

Przedstawicieli Członków SGiPW

Grzegorz Ganowicz